

INTERVENCIÓ FORO PRIMERA PLAN@

Barcelona, 17 de gener de 2013

EL COMPROMÍS DE LES EMPRESES

Amigues i amics, gràcies per ser aquí. Vull agrair als organitzadors de Primera Plan@: El Periódico de Catalunya i Banc de Sabadell, per convidar-me a dir unes paraules.

L'any ha començat amb certa distensió amb el relaxament de la prima de risc, la tornada esglaonada de la inversió estrangera i la consegüent pujada de la borsa: són elements molt positius que tots esperem que amb els previsibles alts i baixos es consolidin aquest any com a tendència.

De fet, les màximes autoritats monetàries d'Europa ja han manifestat fa pocs dies que la reestructuració i regeneració de l'economia financera va pel bon camí i, de seguir així, tot indica que cap a finals d'aquest 2013 podem començar a veure'n efectes positius traslladats a l'economia productiva. És el que realment tots esperem i hem de ser conscients que cal insistir en una agenda reformista racional per fer possible una recuperació.

El factor emocional és important en la percepció de la situació i l'aparició de notícies positives a l'opinió pública ajuda sens dubte a encarar col·lectivament, d'una millor manera, la situació tan difícil que vivim.

Les autoritats europees han anunciat en els darrers dies la possibilitat de prorrogar lleugerament l'objectiu de dèficit per a Espanya, la qual cosa ajudaria a suavitzar les tensions pressupostàries. Aquesta suavització, en cas de produir-se, hauria també de traslladar-se a les comunitats autònomes en general i a Catalunya en particular, que aquest any es veu abocada a retallar per valor de 4.000 milions d'euros, el mateix que l'FMI demana a Portugal. És tant important poder permetre a Catalunya relaxar l'objectiu de dèficit.

El finançament de les empreses

La recuperació econòmica del país no començarà a ser una realitat fins que el finançament no arribi al sector privat: a les famílies i a les empreses no financeres. Aquesta és una certesa de la qual encara sembla que som lluny.

És cert que aquest any 2013 l'hem començat a Catalunya, a Espanya i arreu d'Europa amb una certa distensió dels mercats financers i, en conseqüència, també de l'opinió pública. Aquest és un fet molt important, no ho dubtem, perquè per una banda, amb la baixada de la prima de risc el finançament públic a curt termini és més viable i raonable.

Les dificultats per accedir al finançament dels mercats afecta la capacitat dels bancs per donar préstecs a empreses no financeres. Mes rere mes constatem que el crèdit bancari a famílies i empreses continua en caiguda en una tendència que no havíem viscut mai abans. I els grans perjudicats d'aquesta realitat són sobretot les petites i mitjanes empreses del nostre país.

En aquests anys de crisi, com ja sabeu, l'accés al crèdit procedent d'entitats financeres a les empreses ha caigut al 7,2% al novembre (ultima dada publicada), mentre que l'accés al finançament de l'administració pública s'incrementa fins al 15,5%.

Només el darrer any, l'accés privat al crèdit ha baixat un 3% mentre que el públic ha pujat un 4%. Es a dir, el dèficit públic "es menja" l'accés al finançament del sector privat. Aquesta és una situació molt negativa que ens ajuda a entendre la gravetat de la situació i que cal revertir per poder parlar efectivament d'un inici de la recuperació.

És absolutament necessari que el crèdit arribi al sector privat i per això cal que les nostres administracions públiques continuïn amb les seves polítiques de consolidació pressupostària i que alhora emprenguin la tan necessària reforma de la pròpia estructura administrativa. Una reforma pendent des de fa massa temps.

Confiam que el proper mes de juny sigui possible un acord global per donar un gir de 180 graus a les administracions públiques.

A més, a Espanya i Catalunya, el teixit empresarial està caracteritzat per una gran fragmentació, amb una majoria d'empreses petites i un nombre reduït de grans corporacions. Aquest fet reflecteix impediments a les nostres economies per créixer perquè les empreses més grans tendeixen a ser més productives i tenen major habilitat i facilitat per exportar.

Si volem ser més eficients i competitius és imprescindible concentrar bona part dels nostres esforços en fer créixer les nostres empreses i això requereix inversions i, per tant, finançament.

Durant els últims mesos he parlat sovint del 'miracle empresarial': hem acumulat cinc anys de crisi, sense finançament, i les empreses hem fet els ajustos necessaris. De la mateixa manera que ho han fet les famílies, hem fet el procés de desendeutament, hem reduït despeses.

Fixem-nos en la dada: l'endeutament d'empreses i famílies ha baixat quasi 200.000 milions d'euros des de l'inici de la crisi, en contraposició a allò que succeeix en el sector públic. I després de tot aquest esforç, i malgrat que sigui cert que són moltes les empreses destruïdes, moltes companyies han sobreviscut i avancen cap a una millor situació competitiva en el plànol internacional, i alhora es manté un ritme de creació de noves societats mercantils.

A Catalunya, el 2012, es van crear societats en una quantitat major que la mitjana estatal i se'n van destruir en una quantitat per sota de la mitjana estatal.

Tot i que el saldo entre societats creades i destruïdes és encara negatiu en pràcticament tots els sectors d'activitat, a Catalunya continuem essent la comunitat d'Espanya amb un major nombre d'empreses actives amb prop de 600.000, el que suposa un 18% del total de l'Estat.

Les darreres dades oficials publicades ens indiquen que a Catalunya les societats mercantils que han fet ampliacions de capital han més que doblat les que s'han dissolt, i en certa manera aquest és un indicador que pot avançar aspectes positius.

Internacionalització

A Catalunya hem estat colpejats fortament per aquesta crisi, és cert, però continuem sent una locomotora empresarial de l'Estat, i ens agrada que sigui així. Les empreses de Catalunya som encara aquesta locomotora per quantitat i sobretot per actituds i aptituds.

A dia d'avui, quan els mercats exteriors són la sortida més viable, les empreses de Catalunya exportem molt més del doble que qualsevol altra comunitat espanyola, amb un volum que fins a octubre de 2012 va assolir prop de 49.000 milions d'euros, el 26,4% del total de les exportacions espanyoles i el 40% de les de perfil tecnològic.

Crec que és molt important no perdre de vista aquests actius, que són la nostra principal fortalesa i, per tant, els indicadors més clars de cap a on hem d'adreçar la nostra estratègia industrial. Una aposta clara per la indústria, l'exportació i la innovació.

El ritme de creixement de les exportacions és cert que en el darrer any i mig s'ha frenat, però durant tres quartes parts d'aquest passat 2012 ha estat del 5,16%. El nostre dèficit comercial ha disminuït en un any gairebé el 30% i ara se situa en uns 9.000 milions. Estem prenent cada cop més posicions en els mercats exteriors, amb un gran esforç i tenacitat. Aquest és el camí.

Si ens mirem amb atenció les últimes xifres publicades, veurem que les tres quartes (3/4) parts de les nostres exportacions tenen com a destí el continent europeu. Aquest fet té la lectura preocupant que es deriva de la debilitat de les economies europees, però també ens indica que tenim molt de camp per recórrer, molt de món per explorar

Les nostres relacions comercials amb les economies més emergents encara són massa testimonials i per tant hem de redoblar els esforços des de la col·laboració públic-privada per l'obertura d'aquests mercats per a les empreses i els productes catalans.

L'any passat, les nostres exportacions als països de l'OPEP -als productors i exportadors de petroli- van pujar un 31%. També, les nostres exportacions al sud-est asiàtic van créixer un 28%, un 23% a l'Àfrica i a l'Amèrica Llatina un 22%. El ministre xinès d'Economia, explicava el dimarts a Madrid la nova orientació econòmica del seu país decidida a afavorir les importacions.

L'obertura de nous mercats no és una solució transitòria a la defallida del mercat interior, sinó que és la nostra fortalesa de futur. És una aposta segura perquè és l'única possible tal i com funciona a dia d'avui el món i les relacions econòmiques que s'hi teixeixen.

Per això, les organitzacions empresarials com Foment del Treball -que tinc l'honor de presidir- fem un esforç especial en les estratègies d'internacionalització de l'empresa catalana. Si ho recorden, per exemple, aquest any passat vam participar en l'organització i la realització del Fòrum Empresarial Catalunya-Rússia i vam ser al Marroc en una trobada institucional i empresarial amb el president Mas i l'equip d'ACC1Ó.

Alhora, com molts de vostès coneixen, ens prenem molt seriosament les missions comercials habituals que celebrem cada any des de fa dècades i les jornades a la nostra seu en què analitzem i definim oportunitats de negoci i inversió arreu del món. Sense anar més lluny, aquests propers mesos realitzarem missions comercials a Xile i Turquia.

Hem d'ajudar les nostres empreses -les petites i mitjanes de manera molt especial-, a donar el pas de la internacionalització. Més que mai necessitem una implicació activa i contundent en el procés d'internacionalització de la nostra economia i, en definitiva, en l'increment sostingut de les nostres exportacions.

Més enllà de les iniciatives que tingui l'Administració pública ens hem de sentir nosaltres, els empresaris, els principals promotors de l'obertura definitiva als mercats exteriors.

Infraestructures

En aquest sentit, les infraestructures de comunicacions són fonamentals. D'aquesta manera, podem dir que han estat bones notícies les inauguracions del desdoblament de l'Eix Transversal que uneix Girona i Lleida; les millores també de l'Eix del Llobregat (C-16) i l'Eix Garraf-Anoia (C-15). I igualment, en els darrers dies, la posada en servei de de l'AVE fins a Figueres amb inversions de més de 3.700 milions d'euros, respectivament.

Alhora, per consolidar un bon futur econòmic que permeti el progrés social que tots desitgem, cal que assegurem les inversions i l'execució del Corredor Mediterrani, una infraestructura absolutament vital.

I en aquest sentit, lamentablement, veiem que els darrers Pressupostos Generals de l'Estat aturen de forma considerable la inversió per aquesta infraestructura clau per a Espanya, quan en canvi es continuen abocant recursos en projectes que tenen clarament una rendibilitat econòmica més baixa. A més, es continua qüestionant a nivell polític la prioritat d'aquesta xarxa de comunicacions.

Nosaltres defensem la prioritat d'aquesta xarxa clau també per a Espanya, ja que al mediterrani suposa la meitat de la població de l'Estat i quasi la meitat també del seu PIB. Els empresaris catalans ho defensem, hi també ho fan les institucions de govern i els empresaris de la Comunitat Valenciana, les Illes Balears, Múrcia i Andalusia Oriental.

De fet, el Corredor Mediterrani és una xarxa imprescindible per potenciar les relacions de la nostra economia amb l'exterior. Per obrir definitivament aquests nous mercats tant importants com el sud-est asiàtic, l'Àfrica Subsahariana o els Mars del Nord. Insisteixo, doncs: a hores d'ara, el sector exterior és el que tira de l'economia productiva a Espanya i especialment a Catalunya.

Cal fer, doncs, un esforç especial en polítiques que ens obrin més portes a l'exterior.

Anem per feina: compromís i responsabilitat. Unitat

Així doncs, són a dia d'avui un glop d'aire fresc tant el bon funcionament del sector exterior i el potencial de recorregut que ofereix, com la força que encara ens donen alguns sectors interiors com ara el turisme. Són un glop d'aire que és molt benvingut perquè el sector privat del país necessita molt d'aquest aire. Com deia al principi, tants anys sense accés al finançament fa que moltes empreses estiguin en una situació d'asfíxia important.

I és evident que la nostra societat, el nostre model de societat, per garantir els seus estàndards de benestar, necessita unes empreses vitals, dinàmiques i capaces.

Per part nostra, els empresaris, tenim un compromís inalterable amb el model de societat. I certament, per garantir la sostenibilitat d'aquest model, les empreses som fonamentals: sense empreses no és possible la societat del benestar.

I parlar d'empreses significa parlar d'organitzacions i estructures professionals, que beneficien directament a la societat, no parlem de negocis.

Per remarcar aquest fet i obrir un diàleg constructiu, les principals organitzacions empresarials i econòmiques del país celebrarem el proper 14 de febrer el que hem anomenat la Convocatòria Catalana per l'Empresa.

Amb el lema *Anem per feina*, oferim un acte empresarial de projecció pública amb la voluntat d'aportar propostes i "com a exercici de responsabilitat per reconèixer l'aportació de la iniciativa privada al progrés i benestar assolit al llarg de les darreres dècades i per fer una oferta d'entesa entre els diferents actor socials a favor del futur del país".

Totes les organitzacions convocants entenem la dificultat econòmica i social que viu el país i volem aportar les nostres propostes i els nostres punts de vista per contribuir a construir amb gran solidesa el nostre futur col·lectiu.

És important que treballem plegats organitzacions tan importants com la Cambra de Comerç de Barcelona, Pimec, Fepime, l'Associació Catalana de l'Empresa Familiar, Aijec i el propi Foment del Treball. Amb els nostres camps d'acció i interès sovint diferents, trobem espais de diàleg i consens a favor del millor progrés econòmic del nostre país.

Com he dit, aquesta Convocatòria Catalana per l'Empresa tindrà lloc el proper 14 de febrer al Palau de Congressos de Barcelona i amb ella pretenem transmetre un missatge constructiu, amb capacitat d'impulsar l'activitat empresarial i fer un manifest d'adhesió a l'actual model de societat amb els valors de l'ètica, el compromís i la cohesió social com a eixos essencials per afrontar l'actual crisi econòmica.

L'objectiu és també contribuir a un clima de diàleg i pacte, tan necessaris per als moments econòmics, polítics i socials que viu el país.

100 propostes per al nou govern

I en aquest sentit, també, des del Foment del Treball, hem posat a disposició del nou Govern de Catalunya un memorial de cent propostes en l'àmbit de les polítiques econòmiques i fiscals que creiem que són necessàries per estimular l'activitat empresarial.

És cert que el pacte d'estabilitat del govern assolit per Convergència i Unió i Esquerra Republicana ha anunciat un seguit de mesures fiscals que en bona mesura moltes d'elles creiem objectivament que afegeixen noves dificultats a l'activitat empresarial.

Per nosaltres, moltes d'aquestes mesures són desencertades i així li hem expressat al president Mas. I també al nou conseller d'Empresa i Ocupació, l'Honorable Felip Puig -que avui ens acompanya-, a qui alhora hem reiterat la nostra total predisposició a col·laborar.

Amb Felip Puig crec que tenim un molt bon conseller per a una de les conselleries més complicades i Foment del Treball ja ha posat a la seva disposició aquestes 100 propostes que creiem que són beneficioses per a l'activitat empresarial i per al país, per recuperar l'economia i per generar llocs de treball.

Des les 100 propostes es deriven alguns eixos clars d'actuacions que ens ajudaran a generar i recuperar el clima de confiança dels mercats cap a la nostra economia: la simplificació de l'administració, una política fiscal que doni suport a la economia productiva i a la indústria i una aposta decidida de la inversió pública en infraestructures necessàries i amb rendiment social.

Simplificació de l'administració

Com he dit abans, la simplificació de l'administració forma part de les reformes estructurals pendents des de fa massa temps. Confiam en el fet que el nou Govern de la Generalitat mostri més capacitat de reacció malgrat les dificultats d'un moment com aquest.

Les previsions de dèficit públic per al 2012 apunten una desviació de 7 dècimes a l'alça en el compliment de l'objectiu: el dèficit públic se situarà al voltant del 7% del PIB sense tenir en compte l'ajuda al sector financer.

Segons dades recollides fins al mes d'octubre, les partides que llasten l'objectiu són la despesa social (la Seguretat Social) i la complicada situació del mercat laboral i de l'activitat empresarial. En canvi, l'augment d'impostos i la reducció de despeses lligades a la inversió i al funcionament de l'Administració aporten la contenció del dèficit.

Per tant, té sentit impulsar aquesta reforma. Aquest és el moment i són les forces polítiques les que han de fer un exercici de capacitat de negociació i pacte per demostrar als ciutadans i, per tant també a les empreses, que els ajustos i sacrificis van també a càrrec de les estructures de la Administració.

És també una oportunitat per als polítics, que puguin recuperar la pèrdua d'imatge i la capacitat per liderar un país fora de la batussa parlamentària i discussió parlamentària.

De la mateixa manera que defensem que hem de tenir l'Estat del Benestar que ens puguem pagar, també defensem una Administració Pública més eficient i menys burocratitzada.

Política Fiscal per a l'economia productiva

Quant a la política fiscal, des de Foment hem traslladat als partits polítics diferents propostes que van des de l'eliminació al 2014 de l'increment de l'IRPF a l'escala impositiva que es va aplicar el 2011 i l'eliminació del gravamen complementari de l'IRPF fixat per al 2012 i 2013.

Tanmateix, considerem necessari reincorporar la deducció fiscal del 15% per despeses sanitàries i establir a l'IRPF la deducció fiscal del 20% en la rehabilitació d'habitatges per evitar el frau fiscal dels industrials no registrats.

En aquesta línia considerem oportuna l'eliminació de l'Impost sobre el Patrimoni, tal i com ja s'ha fet en d'altres Comunitats Autònomes com Madrid i Balears.

Aquest són alguns dels eixos de les propostes que fem al Govern amb total voluntat de diàleg i col·laboració. I estic convençut que, igual que el Foment, la resta d'organitzacions empresarials i econòmiques i d'organitzacions sindicals estan plenament compromeses amb un esforç conjunt que fins i tot des de la discrepància ajudi a bastir el millor futur per al país.

Pacte Fiscal. Diàleg

En aquest sentit, després de les eleccions al Parlament des del Foment vam demanar la consecució d'un Govern fort i estable que pogués conduir amb solidesa la gestió d'un context econòmic tan difícil com el que tenim.

I com ja vam demanar abans i després de la Diada, Foment del Treball insisteix en demanar que en qualsevol circumstància es mantingui el respecte i la lleialtat institucional recíproca.

El Govern de Catalunya, amb suports parlamentaris d'altres grups, ja ha anunciat que inicia un procés que vol conduir fins a una consulta d'autodeterminació. Ja vam manifestar públicament, abans de les eleccions, els nostres dubtes sobre la conveniència d'iniciar amb una crisi econòmica tan severa un procés de canvis institucionals tan importants.

No obstant això, evidentment respectem profundament les dinàmiques parlamentàries i confiem que totes les propostes es condueixin des del diàleg i el respecte escrupolós a la legalitat i exigim que els polítics actuïn amb la responsabilitat social que els correspon, que és molta.

No volem un xoc de trens. Ni una societat catalana fraccionada. Des del món empresarial de Catalunya que representa Foment del Treball així ho hem demanat i demanem.

No fa encara ni mig any que el Parlament de Catalunya va aprovar la proposta del Pacte Fiscal. I creiem que encara és l'instrument vàlid per iniciar un diàleg que permeti negociar un nou model de finançament per a Catalunya. És evident que ha arribat a l'esgotament el model que amb successives actualitzacions s'ha aplicat al llarg de les darreres dècades.

El govern espanyol ha manifestat que aquest any vol abordar una reforma profunda del model de finançament autonòmic i Catalunya aporta la proposta del Pacte Fiscal.

Com hem defensat des de fa molt de temps des del Foment del Treball, Catalunya necessita un model de finançament que de cap de les maneres generi un dèficit fiscal de 8 o 9 punts del PIB com indiquen les darreres balances publicades.

A dia d'avui tampoc podem sostenir un sistema de finançament que trenqui el criteri d'ordinalitat.

És a dir, els territoris que fem una aportació solidària no podem perdre posicions respecte els territoris que són receptors de la nostra solidaritat: Això es una solidaritat territorial mal entesa i sens dubte en gran part ens ha conduït on som ara.

Volem i podem ser solidaris amb la resta de territoris de l'Estat, però la situació actual ha de canviar.

El Govern de Catalunya encara té el mandat del Parlament de negociar el Pacte Fiscal segons la resolució de juliol, per tant, esperem que tots dos governs sàpiguen reconduir la negociació.

I precisament, ha de ser el desenvolupament de la negociació i l'anàlisi tècnica dels especialistes i juristes qui ens digui si un model com el Pacte Fiscal per a Catalunya és constitucional o no ho és. I més enllà, donat el cas que s'evidenciés clarament que la Constitució no recull aquesta opció, caldria esperar que el mateix procés polític fos capaç de consensuar una reforma de la Constitució que donés cabuda a un Pacte Fiscal per a Catalunya.

El que el Foment del Treball defensa és que el Pacte Fiscal és vàlid i necessari i, a més, ha de ser possible. Des del món empresarial català estem en disposició de col·laborar perquè sigui possible i és bo que els governs de Catalunya i de l'Estat ho sàpiguen.

Diàleg i consens per a un futur millor

Ens cal, doncs, molta capacitat de diàleg i consens. I, malgrat que la recuperació de la crisi serà lenta, i amb molts interrogants, hem de sortir reforçats de l'actual situació. I ens cal abordar un dels greus problemes que patim estretament relacionat amb les dificultats i la destrucció de les empreses: l'atur.

Al 2012, l'atur ha continuat el seu creixement i es troba ja als 6 milions de persones arreu de l'Estat i gairebé al milió a Catalunya. La situació és molt greu i hem de combatre les conseqüències que per a la cohesió social es poden derivar d'una crisi d'aquesta intensitat.

A Catalunya, sindicats i patronal avancem amb el diàleg i concertació social. Amb motiu del primer AIC -Acord Interprofessional de Catalunya- de l'any 1990 es va crear el Tribunal Laboral de Catalunya que ara passa per una molt delicada situació econòmica.

El 26 de novembre signàvem un acord per treballar davant l'administració i assegurar el seu finançament adequat. És important que la Generalitat de Catalunya reconegui el paper fonamental i imprescindible que desenvolupa en la solució de conflictes davant l'augment de la conflictivitat laboral i, en conseqüència, garanteixi de manera regulada i automàtica el seu finançament.

Foment i els dos sindicats majoritaris UGT i CCOO tenen un paper central en la tradició de concertació social a Catalunya i amb aquest ànim continuarem treballant. Al 2012 hem tingut dues vagues generals a Espanya que no han ajudat als objectius d'avançar cap a la flexibilitat que tots ens reclamem mútuament.

No és un bon camí l'anunci que ha fet Comissions Obreres de convocar una nova vaga general amb motiu de les pensions.

El nostre referent a dia d'avui és l'Acord Interprofessional de Catalunya, signat a finals de 2011 i amb vigència fins al 2014. La part essencial d'aquest acord va ser el concepte "flexibilitat negociada". És en aquestes dues paraules on vam ser capaços de trobar-nos. De fet, moltes empreses ja amenaçades per la crisi, tancaven acords per tal de garantir el projecte empresarial i salvar els llocs de feina. I nosaltres vam oficialitzar aquesta practica i una nova manera de entendre la relació d'empreses i treballadors.

I ja vaig acabant.

És cert que l'any ha començat amb unes notícies una mica millors del que esperàvem. Això és perquè ha millorat la percepció sobre l'economia. I aquesta percepció ha millorat bàsicament perquè en els darrers mesos:

- ha millorat la productivitat,
- S'ha avançat en la contenció del dèficit
- Ha millorat la balança comercial amb una reducció significativa del desequilibri entre importacions i exportacions,
- I s'han reduït els costos laborals

Tot plegat, doncs, dóna indicadors més positius.

Ara, és molt necessari que treballem amb sentit d'unitat, més que mai no hem de tenir por de pensar de manera diferent, d'explorar nous camins i de creure de debò que els empresaris i els treballadors som també una part fonamental i protagonista del gran canvi que està fent la nostra societat.

Cal que tots plegats sapiguem actuar amb compromís i responsabilitat perquè aquest canvi sigui per a un futur millor per a tots. Catalunya és un país innovador, amb capacitat creativa i talent per generar valor. Des de el món institucional hem d'acompanyar a una societat que ens demana molta responsabilitat.

Moltes gràcies per la seva atenció.

Joaquim Gay de Montellà
President de Foment del Treball